Μαρκος - Αθήνα 1967

ΑΔ1.57

Ὁ κόσμος ὁ θόρυβος

Ἡ κριτικὴ τοῦ Κινηματογράφου — Γράφει ὁ κ. Π. ΠΑΙΟΝΙΔΗΣ

Ἕνα καίριο πρόβλημα

ΚΑΙΡΟΣ ΝΑ ΜΠΕΙ ΜΙΑ ΤΑΞΗ ΣΤΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΜΑΣ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Ἡ ἑβδομάδα ποὺ πέρασε μᾶς πρόσφερε ἀκόμα δυὸ κατασκοπευτικὲς ταινίες, τὸν «πράκτορα Σόλο»... (στὸ «Ἀθήναιο») καὶ τὸν Πράκτορα PX15» (στὸ «Ρετζίνα»)!

Δέν πρόκειται ν' ἀσχοληθοῦμε μὲ τὶς ταινίες αὐτὲς στὸ σημείωμα μας, γιατὶ δὲν προσφέρουν τίποτε τὸ ἰδιαίτερο, ποὺ νὰ ὑπόκειται σέ ἀνάλυση. Οἱ ἴδιες στερεότυπες καταστάσεις, οἱ ἴδιες ἀπιθανότητες, τὰ ἴδια ἄψυχα πρόσωπα, ποὺ συναντᾶς σέ ὅλου αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὶς ταινίες, ποὺ κατακλύζουν κυριολεκτικὰ τελευταῖα τὶς κινηματογραφικὲς μας αἴθουσες καὶ μετατρέπονται σὲ πνευματικὴ τροφὴ τοῦ κοινοῦ μας, πλάϊ στὶς κακόγουστες ἐκεῖνες ἑλληνικὲς κωμῳδίες καὶ τὰ «σαλιαρίσματα» τῶν μελῶ.

Ἄν ἐξαιρέσουμε ὁρισμένες ἀναλαμπές καλοῦ κινηματογράφου ποὺ ἡ στήλη μας μὲ χαρά της τὶς ἐπισημαίνει, ὅλα τὰ ἄλλα δείγματα του ποὺ μᾶς ἔρχονται, ἀντικειμενικὰ συμβάλλουν, στὴν ἀποχαύνωση τοῦ κοινοῦ μας, ὅταν δὲν ἔχουν σὰν ἄμεσο στόχο τὴ δηλητηρίαση τῶν αἰσθημάτων του.

Σέ ἄλλες χῶρες οἱ ταινίες αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἀποτελοῦν ἕνα μονάχα μικρὸ ποσοστὸ τῶν κινηματογραφικῶν προβολῶν καὶ συνήθως ἀποστέλλονται σὲ μὴ — κεντρικὲς αἴθουσες ἀφήνοντας τὸν κύριο χῶρο τῶν κινηματογραφικῶν αἰθουσῶν σὲ ἔργα κάποιας καλλιτεχνικῆς ἀξίας.

Αὐτή, ἀπ' ὅ,τι γνωρίζουμε, εἶναι ἡ κατάσταση στὴν Ἀθήνα, γιὰ νὰ μὴ ἀναφέρουμε ἄλλες πολιτεῖες, ὅπου δίνεται ἀκόμα μεγαλύτερη προσοχὴ στὸν κινηματογράφο.

Δυστυχῶς, ἐδῶ σ' ἐμᾶς, δὲν φαίνεται νὰ ὑπάρχει καμιὰ πολιτικὴ ἔναντι τῶν κινηματογραφικῶν πραγμάτων ποὺ καταλαμβάνουν τόσο μεγάλη καὶ σημαντικὴ θέση στὴ ζωὴ τῆς κοινωνίας μας.

Οἱ εἰσαγωγεῖς ταινιῶν, μικροεπιχειρηματίες ὅπως εἶναι, μὲ τὰ ἀναπότρεπτα σκαμπανεβάσματο τῆς δουλιᾶς εἶναι τὶς περισσότερες φορὲς δεμένοι μὲ τὶς ἑταιρεῖες ποὺ τοὺς τροφοδοτοῦν μὲ ταινίες καὶ ποὺ πλάϊ στὶς μιὰ - δυὸ κάποιας ἀξίας βάζουν καὶ ὀκτὼ - ἐννέα ἄλλες τῆς «ὀκᾶς».

Δύναμη ν' ἀντιστοιχοῦν σ' αὐτὴ τὴν ἐκμετάλλευση δὲν φαίνεται νὰ ἔχουν οἱ εἰσαγωγεῖς μας. Παίρνουν ὅ,τι τοὺς προσφέρουν. Κι' ὅταν διαλέγουν τὰ κριτήρια τους δὲν εἶναι πάντα αὐστηρά. Καθορίζονται ἀπὸ τὴν τιμὴ τῆς ταινίας καὶ τὴν «ἐμπορικότητα» της, ὅπως τοὺς τὴν ὑποβάλλουν οἱ ἴδιες οἱ ἑταιρεῖες.

Ἀκολουθοῦν δηλαδὴ μιὰ στερεοποιημένη ἀντίληψη τοῦ τί εἶναι ἐμπορικὸ. Δὲν πολυσκοτίζονται νὰ παρακολουθήσουν προσεκτικὰ τὴν προσφορὰ, ποὺ ὑπάρχει στὴν παγκόσμια ἀγορὰ, δὲν παρακολουθοῦν τὴν κίνηση τοῦ φεστιβάλ κινηματογράφου, τὴν κίνηση στὰ στούντιο, τὴ διεθνὴ κριτικὴ κτλ. κτλ.

Νὰ ἐξηγούμαστε: Δέν ἔχουμε καμιὰ πρόθεση νὰ θίξουμε τοὺς ἐπιχειρηματίες κινηματογραφιστὲς, ποὺ ὁμολογουμένως ἐδεινοπάθησαν μέσα στὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ἀνώμαλης κατάστασης.

Θέλουμε μονάχα νὰ ὑπογραμμίσουμε πὼς ἡ δουλειὰ, ποὺ διάλεξαν νὰ κάνουν δὲν μοιάζει μὲ τὶς ἄλλες. Γι' αὐτὸ φέρουν εὐθύνες ἔναντι τῆς κοινωνίας καὶ κατὰ συνέπεια εἶναι ὑπόλογοι ἔναντι της.

Τίθεται λ.χ. τὸ ἐρώτημα — καὶ τὸ ἐρώτημα αὐτὸ τὸ θέτει πολύς κόσμος, ποὺ πραγματικὰ ἀγαπᾶ τὸν κινηματογράφο.

Γιατὶ χρόνια τώρα δὲν προβάλλονται στοὺς κινηματογράφους μας ταινίες σοβιετικὲς, τσεχοσλοβακικὲς, πολωνικὲς, ταινίες ποὺ διακρίθηκαν σέ διεθνὴ φεστιβάλ καὶ ποὺ στὸ κάτω — κάτω, ἐκφράζουν μιὰ μορφὴ ζωῆς, ποὺ ἐνδιαφέρει τὸ σύνολο τοῦ λαοῦ μας;

Γιατὶ οἱ κινηματογραφικὲς μας αἴθουσες ἀπέκλεισαν ἀπὸ τὶς ὀθόνες τους τὶς παραγωγὲς τόσων καὶ τόσων χωρῶν καὶ περιορίζονται ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο σὲ κεῖνο, ποὺ προσφέρει τὸ ξεπερασμένο πιὰ Χόλλυγουντ καὶ σὲ ὁρισμένες μονάδες ταινιῶν ἀπὸ τὴν Ἀγγλία, τὴ Γαλλία κάπου - κάπου, τὴν Ἰταλία καὶ φυσικὰ καὶ τὰ προϊόντα τῶν Ἑλλήνων παραγωγῶν ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἡ μεγάλη πλειοψηφία ἀνήκει στὴν κατηγορία τῶν ὑποπροϊόντων;

Γιατὶ αὐτὴ ἡ συμπεριφορά, ποὺ τραβάει καὶ μετατρέπεται πιὰ σὲ μιὰ σκανδαλώδη κατάσταση;

Ξέρουμε πολὺ καλὰ, ὅτι δυσκολίες γιὰ τὴν εἰσαγωγὴ ταινιῶν ἀπὸ τὶς σοσιαλιστικὲς χῶρες δὲν ὑπάρχουν, προτάσεις γιὰ ταινίες μέ συμφέροντες ὅρους ἔγιναν ἐπανειλημμένα, ἡ πόρτα δὲ εἶναι πάντα ἀνοικτὴ.

Κι' αὐτὸ εἶναι μόνο ἕνα κτυπητὸ παράδειγμα μιᾶς ἀπαράδεκτης κατάστασης στὸν χῶρο τοῦ κινηματογραφικοῦ θεάματος στὴν Κύπρο ὅπου μιὰ κακὴ μοίρα λές καὶ μᾶς καταδίκασε νὰ μὴ χαιρόμαστε ἐκεῖνο, ποὺ πραγματικὰ μπορεῖ νὰ δώσει ἡ Ἕβδομη Τέχνη.

Τί θὰ μποροῦσε νὰ γίνει; Νὰ ἕνα οὐσιῶδες ἐρώτημα, ποὺ δυστυχῶς δὲν μπορεῖ νὰ ἀπαντηθεῖ τόσο εὔκολα.

Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ ἐξαναγκάσει τοὺς εἰσαγωγεῖς νὰ φέρουν τὴ μιὰ ἢ τὴν ἄλλη ταινία. Ὁ κρατικὸς παρεμβατισμὸς ἐδῶ εἶναι δύσκολος (ἂν ὄχι καὶ ἀνεπιθύμητος) ἄν καὶ σὲ ὁρισμένες ἀδέσμευτες χῶρες εἶναι γνωστὸ, ὅτι ἀπαγορεύονται μιὰ σειρὰ προκλητικὲς ταινίες, ὅπως λ.χ. οἱ ταινίες Τζέημς Μπόντ.

Ἡ κίνηση, κατὰ τὴν ἄποψη μας, γιὰ νὰ μπεῖ μιὰ κάποια τάξη στὰ κινηματογραφικὰ πράγματα θὰ πρέπει νὰ ἀρχίσει ἀπὸ τὸ κοινὸ, ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες, τὰ λογοτεχνικὰ περιοδικὰ, τὰ πνευματικὰ σωματεῖα, τὶς ὀργανώσεις τῶν ἐκπαιδευτικῶν τὶς ὀργανώσεις νεολαίας.

Εἶναι καιρὸς νὰ πάψουμε νὰ δεχόμαστε ἀγόγγυστα ἐκεῖνο, ποὺ μᾶς δίνουν, νὰ γίνουμε πιὸ ἐκλεκτικοὶ, πιὸ ἀπαιτητικοὶ.

Τὰ ἔντυπα ἔχουν ὑποχρέωση νὰ διατηροῦν στήλη κινηματογραφικῆς κριτικῆς — ὅπως συμβαίνει σὲ ὅλες τὶς ἐφημερίδες τοῦ κόσμου — καὶ νὰ πάψουν νὰ σερβίρουν τὰ θεάματα ἁπλῶς ὑπὸ μορφὴ διαφήμισης.

Αὐτὸ θὰ βοηθήσει ἀφάνταστα τὸ κοινὸ στὴν ἐκλογὴ τῆς ταινίας, ποὺ θὰ πάει νὰ δεῖ, θὰ τοῦ ἀκονίσει τὸ κριτήριο του.

Σημαντικὸ ρόλο στὴν καλλιέργεια καλοῦ γούστου ἀνάμεσα στὸ κοινὸ διαδραματίζουν οἱ κινηματογραφικὲς Λέσχες, ποὺ σὲ πολλὲς χῶρες τοῦ ἐξωτερικοῦ ἔχουν μετατραπεῖ σὲ πραγματικὰ κέντρα αἰσθητικῆς διαπαιδαγώγησης τοῦ κοινοῦ. Ἐδῶ σὲ μᾶς αὐτὸς ὁ τομέας ὑστερεῖ ἀκόμα σὲ τρομακτικὸ βαθμὸ. Οἱ προβολὲς τῆς Κινηματοφραφικῆς Λέσχης τῆς Λευκωσίας δὲν γίνονται τακτικὰ, δὲν προβάλονται πάντα οἱ καλύτερες ταινίες, δὲν συνοδεύονται οἱ προβολὲς ἀπὸ κάποιες συζητήσεις, ἀναλύσεις.

Κι' ὅμως πολλὰ θὰ μπορέσουν νὰ κάνουν οἱ Λέσχες αὐτὲς ἄν συνειδητοποιήσουν τὶς δυνατότητες τους, ἄν συνδεθοῦν μὲ τὶς ἀδερφὲς Λέσχες τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἀντλήσουν ἀπὸ τὴν πεῖρα τους.

Καὶ τέτοιες Λέσχες θὰ μποροῦσαν νὰ δημιουργηθοῦν στὴν κάθε πόλη, φτάνει νὰ βρεθεῖ μιὰ ὁμάδα ἀνθρώπων ποὺ ἀγαπᾶ τὸν καλὸ κινηματογράφο.

Τὸ θέμα ὅμως εἶναι ἀνεξάντλητο καὶ δὲν μπορεῖ νὰ καλυφθεῖ ἀπ' ὅλες του τὶς πλευρὲς στὸ ἄρθρο αὐτό.

Ἕνα πράγμα θέλουμε νὰ τονίσουμε τελειώνοντας; Σέ μιὰ στιγμὴ ποὺ ἀπὸ πολλὲς πλευρὲς διαπιστώνεται ἡ ἐπιθυμία ν' ἀναταραχθοῦν τὰ λιμνάζοντα ὕδατα στὸν πνευματικὸ τομέα εἶναι ἀνεπίτρεπτο νὰ παραγνωρίζεται ἕνας τέτοιος σημαντικώτατος τομέας τῆς πολιτιστικῆς μας δραστηριότητας, ὅπως εἶναι ὁ Κινημαογράφος.

Θὰ ἐπανέλθουμε ὅμως.

Υ.Γ.: Ἡ στήλη μας εὐχαρίστως θὰ ἐδημοσίευε ἀπόψεις ἀναγνωστῶν ἐπὶ τῶν προβλημάτων, ποὺ ἔχουν ἐκτεθεῖ στὸ ἄρθρο.

Σκηνὴ ἀπὸ τὴν πολυβραβευμένη σοβιετικὴ ταινία «Ὁ πατέρας τοῦ στρατιώτη», ποὺ στὴν Ἀθήνα ἀπέσπασε τὴν ἐνθουσιώδη ὑποδοχὴ τῆς κριτικῆς. Θὰ τὴ δεῖ ἄραγε καμιὰ φορὰ καὶ ὁ δικός μας θεατής;

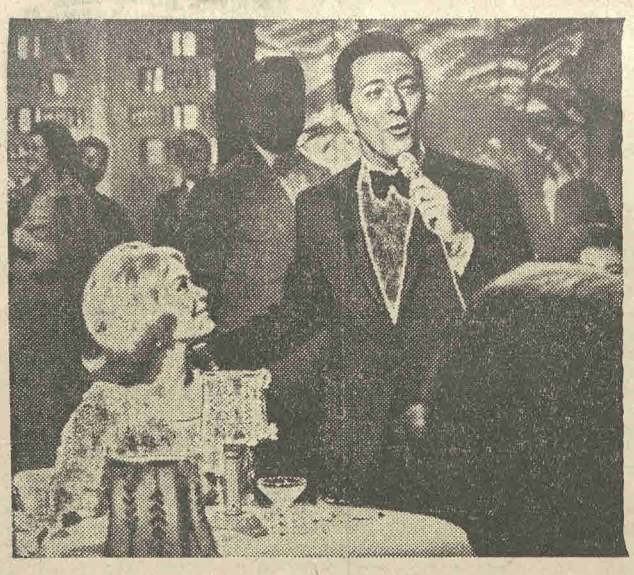

Ἡ Σάντρα Ντῆ καὶ ὁ γνωστὸς ἀπὸ τὴν Τηλεόραση τραγουδιστὴς Ἄντυ Γουϊλιαμς στὴν ταινία «Πῶς νὰ γίνετε πλούσιοι χωρὶς κόπο», ποὺ θὰ προβάλλεται στὸ «Ἀθήναιον» ἀπὸ τῆς Δευτέρας.

Σκηνὴ ἀπὸ τὴν ταινία «Βιννετοῦ ὁ ἀδάμαστος πολεμιστής», ποὺ θὰ προβάλλεται ἀπὸ αὔριο στὸ «Ρετζίνα».

Μιὰ χαρακτηριστικὴ σκηνὴ ἀπὸ τὴν ξεκαρδιστικὴ κωμῳδία «S.O.S Ἐπιχείρησις Τζέρυ Λούϊς», ποὺ θὰ προβάλλεται ἀπὸ τῆς Δευτέρας στὸ «Παλλὰς» Λευκωσίας. Στὴν ταινία ἐ Τζέρυ Λούϊς ὑποδύεται ἑπτὰ διαφορετικοὺς ρόλους.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ ὑποφαινομένη Χριστίνα Γερολέμου Φλουρέντζου ἐξ Ἁγίου Λουκᾶ — Ἀμμοχώστου, δηλῶ διὰ τῆς παρούσης ὅτι κατόπιν ἐνόρκου δηλώσεως μου γενομένης τὴν 30,3,67 ἐν τῷ Ἐπαρχιακῷ Δικαστηρίῳ Ἀμμοχώστου, ἀπὸ τοῦδε καὶ ἐφεξῆς θὰ ὀνομάζωμαι καὶ ὑπογράφω Χριστίνα Γερολέμου Φλουρέντζου καὶ οὐχὶ Ἑλένη Γερολέμου Φλουρέντζου, ὡς εἶμαι ἐγγεγραμμένη εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία τοῦ Ἐπάρχου Ἀμμοχώστου.

Ἡ ἐνόρκως δηλοῦσα,

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΓΕΡΟΛΕΜΟΥ